

תורת הר שמואל

פרשת קrho תשע"ט זמני השבת:

כניסה: 7:18 צאת: 8:31 ר"ת: 9:01 שקיעה: 7:52

מזל טוב!

הרב ראובן אהרון ורעיתו הי"ז
על הולדת הבן והברית

הרב יצחק שרעבי ורעיתו הי"ז
על הברית לבן

ברכה שמחה ונחת באורך ימים ושנים!

**נדפס לעילוי נשמת איש צדקה וחסד
ר' בנימין בן שלום ולאה שרעבי ז"ל**

בפרק השבע מסופר על המים שיצאו מן הסלע, זו לא הפעם הראשונה אלא גם כשהיינו בני ישראל במצרים הקב"ה אמר למשה להוציא מים מהצור (סלע קשה) וכך היה מים לבני ישראל, רק הבהיר זהה היה בוצותה של מרים הנביאה וכעת שהיא מטה נעלם הבאר וכל בני ישראל צמאו למים! וכעת שב הקב"ה אמר למשה לדבר אל הסלע כדי שייצאו מים, ומה רבני היכא בסלע (ולכן לא נכנס לאرض ישראל)!
כעת נסביר עם הפסוקים:

כתוב בפרק זה: **ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין בחודש הרoshון ושב העם בקדש ותמת שם מרמים ותקבר שם, ולא היה מים לעדה ויקלו על משה ועל אהרן.**

אחר כך כתוב: **וידבר ה' אל משה לאמר, קח את המטה והקhal את העדה אתה ואחריך ודרכותם אל הסלע לענייהם ונתן מימי וווצאתם מהם מן הסלע והשקיית את העדה ואת ערים, וירם משה את ידו ויר את הסלע במטחו פעמים ויצאו מים רכים ותשת העדה ובערים.**

הנה מיד אחריו שמותה מרמים כתוב שלא היה מים לעדה, וזה מפני שהבאר היה בזכות מרמים, וכיוון שמותה מרמים נעלם הבאר, ולכן היה צריך להוציא מים מהסלע.

כעת הבה נתבונן, באיזה דרך יצאו מים מבארה של מרמים ואחר כך מן הסלע, האם הנס הגדול היה שככל מקום שהחלו בני ישראל היה חפירה ובר עומק שימוש בהם ממי התהום כמו כבש המטה והקhal את העדה לא היו צרכיהם לחפור באאר אלא מלאיו הייתה חפירה הולכת עומק לכל מקום, או אולי כלל לא הייתה חפירה הולכת עומק לכל מקום, וכך נזכר היביא "התוספות יומ טוב" בפירושו למשניות במסכת אבות (פרק ה') את מקור אלא נס שמיים נובעים מסלע אפילו שהוא אינו מחובר כלל לקרקע? ואכן כך היביא "התוספות יומ טוב" מזה שכתוב במשנית שאחד מהדברים שני הצדדים בערך שבת בין המשניות זה "פי הבהיר" זאת אומרת שנברא ורק "פה" נברא רק פתח, והמים עצםם היו ממי התהום ורק היה נס שהיכן שהם הולכים יש להם פתח וחפירה עד המי תהום!

ואם תשאלו מה זה משנה איך היה הנס? העיקר שיצאו מים והוא נס גדול ומה זה משנה אם היה חפירה עד המי תהום או מים חדשניים שיצאים מסלע? העיקור שהיה מים!

קודם שנשוו נקדמים הקדמה קקרה, כשהחופרים באאר במדינה מסוימת יש סבירות שיכולים מנהיגי המדינה לטעון שהמים הוא שלהם! כי הבאר יונק מיימי התהום של המדינה וממעט את המים שהבאראות שבביבה הקרויה.

וכך מצינו בפרק תולדות שחרר יצחק באאר בהנול גדור, ובאו רועי גדור ורכבו עם רועי יצחק ואמרו שהמים הוא שלהם, ובאייר הרמב"ן שמדובר כיוון שהבארא הוא ליד הנחל או כל המים שבאר מגיעים מתרוך הנחל ולבן המים הוא שלם כי הנחל שיר לגורר, אבל רועי יצחק אמרו שאלה הם מים חיים מי מעין שבאים למקום אחר ולכן אין זה מים של גדור. ורואים שיש כזו טענה שהמים הוא של בעלי המקומן אפילו שמדובר חפר בעצמו את הבאר.

ונחזרו כעת אחרי הקדמה זו לפרשא שלנו, כתוב בפרשא שלנו שבקשו ישואל מלך אדום: **נעבה נא באארץ לא נעבר בשדה ובכרם ולא נשתה מי באאר דרך המלך נלך לא נתה ימן ושמאול עד אשר נער גבול,** ויאמר אליו אדום לא תעבור כי פן בחורב יצא לךראתך. ובמדרש רבבה כתוב - לא נשתה מי באאר? מי בורות היה ציריך לומר? אלא למדך התורה דרך ארץ שהחולך לאארץ שאינו שלו ויש בידו צרכו לא יכול ממה שבודיו אלא שלו יהא מונח ויקנה מן החנוני בשביל להנותו.

והסבירו, שלימדה אותנו התורה אם אדם הולך לאארץ אחרת להתארח שם, אפילו אם יש לו אוכל שלו יוכל את האוכל של עצמו אלא כיון שאין שאים נמצאים

הוז בני חבibi

עמוד 8

הלכה פסוקה

עמוד 7

נעם דברות

עמוד 6

מעשה שהיה

עמוד 5

יעון הפרשה

עמוד 4

פרפראות למדני חוקין

עמוד 3

כתב שהקב"ה ציווה את משה "והכית בצור" (תכה את הסלע הקשה ויצאו ממנו מים), ואילו אחרי שmeta מרמים כתוב בפעם השנייה "ודיברתם אל הסלע" שמדובר אל הסלע יייצאו ממנה מים! זאת אומרת שיש שני חילוקים בין שני הפעמים, החילוק הראשון שבפעם הראשונה כתוב "צור" ובפעם השנייה כתוב "סלע", והחילוק השני שבפעם הריאוונה כתוב "והכית" ובפעם השנייה כתוב "דוברותם!"

עתה נראה את הפסוק בתהלים, שם כל הפרק מדבר על הניסים שנעשה לישראל במדבר, ושם כתוב על המים שבנוי ישראל שתו במדבר, כתוב (פרק ע"ח פסוק ט"ו): "יבקע צרים במדבר וישק תהומות רבבה, וויצא נזלים מסלע וירוד כנהרות מים", רואים שכותב "צור" וכותב גם "סלע", על ה"צור" כתוב "יבקע צורים במדבר וישק תהומות רבבה", ומפורש שבמי הצור הקב"ה השקה את בני ישראל מימי התהום, כמו שכותב ה"תוספות יומם טוב" שרך נברא לאברהזה "פה" אבל המים הם מימי התהום! ומה שנברא בערב שבת בין המשמות זה האבר הזה! ואילו בחלק השני של הפסוק בתהלים כתוב "ויצא נזלים מסלע וירוד כנהרות מים", זאת אומרת שם כתוב "סלע" וזה מדבר על האבר השני שהוא מים חדשים ושם כתוב "ירוד כנהרות מים"! זאת אומרת שהזה היה מים חדשים ולא מהטהום, אלא כמו נהר זורם שיוצאים מים חדשים מהסלע! כשבני ישראל ביקשו לעבור באודם היה להם את האבר השני, את הסלע, וכן מובן שהם לא שתו מימי התהום של אודם! וכך יפה שלימידה אודטנו הדריך ארץ, שאם אדם הולך בארץ אחרית ויש לו אוכל שלו, אליו ייכל את שלו אלא יקנה מהם! כמו שהיה עם בני ישראל, שהוא להם מים שלהם (ולא מי תהום של אודם) ובכל זאת הם אמרו שהם יקנו מאדום מים!

באرض אחרת יקנה מהם אוכל בשלבי שהם יוננו משהייתה בארץ, ולכן אמרו לא נשטה מי הבהיר שיש לנו אלא נקנה ממכם מים, אדם שהולך לארץ אחרת ברור שבגלו הנסיבות הוא לוקח אותו אוכל, אבל יש עוד דברים שלא חייב לKNOWNות זוקא בבית אלא טוב לKNOWNות שם בגלו דרך ארץ! ועוד סיבה יש להז, רשי' מבאר בפסק אחר שיש עניין שהודיע שהולך לארץ אחרת לא יראה את עצמו עני ומסכן, כי אם הוא מראה את עצמו עני הוא כפוי טוביה! הקב"ה נותן לך פרנסה, אם אתה הולך לארץ אחרת תראה טוב לך ושיש לך KNOWNות מהם סחורה!

אבל נשים לב שאפשר ללמידה דרך ארץ שאפילו שיש לאדם אוכל הוא צריך KNOWNות, רק אם היה לבני ישראל מים שלהם וזה התורה באה ומלמדת שאפילו שיש להם מים שלהם, שלא ישתמשו בשליהם אלא הם יקנו מאדום.

אבל אם האבר של מדים מיי הסלע היו חפירה למי התהום אם כן כשהם עוברים דרך אודם הם שוותים מהמי תהום של אודם, ולכן נחשב כאילו שאין להם מים משליהם! ואז אין אפשר ללמידה את ה"דרך ארץ" שאפילו שיש לך מים אל תשתחם בו, כי שם זה נחשב כאילו היה להם מים כלל כי גם האבר שלהם הוא מים של אודם, ולכאורה יש מכאן ראייה שלא כמו "תוספות יומם טוב" אלא אפשר לומר שמי הסלע הם מים חדשים שנובעים מהסלע דרך נס ולא שום מקור של מי תהום, ואז מתיאש פה שאפילו שהיה לבני ישראל מים שלהם לימדה התורה דרך ארץ שלא ישתמשו בו אלא יקנו מן החנוי של הארץ שלשם הם הכלו.

אבל אחר כך ראיית פטוק בתהלים ולפי ביאור הפסוק אפשר להבין כאן את העניין היטוב, זוכרים שהוא שני באורות, הראשון כשבני ישראל יוצאו ממצרים וזה נקרה באורה של מרמים, בbara של מרמים

פרפראות הרבה משה קלין

"עין ארץ ואזוב..."
ארץ, מרמז על גבירות הלב, כידוע, ואזוב סימן לשפלות הרוח. כל אדם צריך שייהיה בכיסו האחד - "وانאוכי עפר ואפר" ובכיסו השני - "בשבילי נברא העולם". וחסיד ובר דעתך צריך לדעת כיצד להשתמש בכל מידת מה מידות הנ"ל במקומה ובזמןה.
(רבי ר' בונם מפשיסחה)

"זיך את הסלע במתהו פעמים ויצאו מיםربים"
בדרכך היחיד: באמצעות האותיות "סלע" נמצאות האותיות "מים" (סמן' למ"ד עיין', האותיות האמציאות מים). וזה שכותב "וונתן מימי" את המים שבתוכו, ולכן הנה מה שmeta מרמים כתוב בפעם הראשונה "צור" ובפעם השנייה "סלע". להסיר את האותיות הראשונות של "סלע" (ס' לע) האותיות האחרונות (כד נ), מミלאו יצאו האותיות האמציאות (מ' מי) ויצאו מים".
(באר מים חיים)

כה חמורה הוצאה דיבעה עד שישורפים בArs המילאים. גם מאותים וחמשים מקטורי הקטורת נשפטו באש. ר"ת של נחשים שרפאים נש(ס). (השער) הנחש היה על נס (כלו - נס) (עמדו) (המשב"א)

"והשكيית את העדה ואת ערים"
מכאן אנו למדים שאף על פי שלגבי אכילה בהמה קודמת לאדם, כמו שדרשו "וונתני עשב בשדר לבהמתר - ואח"כ ואכלת ושבעת" (דברים י"א) בשותיה האדם קודם. לכן "והשקיית את העדה", ואח"כ - "ואת ערים".
(ספר חסידים)

"זיכת התורה אדם כי ימות באלה..."
אין דברי תורה מתקיימים אלא למי שמשמעותו עצמוני. עליה (ברכות ס' ג'). הפירוש הוא שאין התורה מתקיימת אצל התקיפים אלא אצל ענווי רוח במני שמשמעותו עצמוני. את כחו ועוצם ידו.
(בספרי חסידים)

"אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול", אם נמצא אדם מישראל הסופר שאין בו מום, שהוא כליל הלימוד, משמע, שלא עליה עליו על מלכות שמים, ולכן אין יודע מה רבים מומו. (החוזה מלובלין)

"ויאמר ה' אל משה עשה לך שוף... ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס"
הנחש לקה על הוצאה דיבעה ויפורע ממווצאי דיבעה" (רשי'') ולכן "וינשכו את העם וימת עם רב מישראל" הקב"ה אמר למשה לעשות שוף מודיע עשה נחש ולא שוף? מסביר הרמב"ן שופר הוא שם תואר ונחש הוא שם עצם לשוף. שוף הסוגה של כל אותן אהורה תיצור את המילה קרע הוצאה דיבעה גורמת לקרע ואילו נחש הסוגה של כל אותן אהורה תיצור את המילה מזר (רפואה) הסגה לאחור = חזרה בתשובה. רשי' אומר: השרפים נקראים בשם זה כי שורפים את האדם בArs שנייהם"

הרוגי ביתר שנותנו לקבורה ועי"ז זכור ים המיתה ולא יmarsך אחר הין הרבהה. ודוקא על יין שבתוך המזון [או שהיו מסובין לשנות בלא אכילה ואח"כ הביאו להם יין אחר וככלקמה בס"ה בהג"ה] אבל על כסות של בחמץ"ז א"צ לבך עליו ברכת הטוב והמטיב בבחמץ"ז [מ"א]. בלילה פסח טוב אחר דהא כבר אמר הטוב והמטיב בבחמץ"ז [מ"א]. בלילה פסח טוב לכתלה שלא לשנות עוד מין אחר של יין בתוך הסעודה כדי שלא יצטרך לבך עליו הטוב והמטיב והוא נראה קצת במסוף על הכתובות אך אם הוא צמא וחושך לשנות ממנה יכול לבך עליו הטוב והמטיב [אחרונים], ומה שכתב הרמ"א אף על גב שאין לו וכו' - עיין במ"א בשם פוסקים שיש דעתו בזה וע"כ הכריעו לדינאadam יש להם מן הראשון והביאו השני כדי שיטעמו יין אחר משונה מן הראשון מברכין לעליו הטוב והמטיב אבל אם אין להם כלל מרביבין א"כ לא מחמת שינוי הביאו אלא מפני שכלה הראשון אין מברכין עליו שאין בו ריבוי טובה כ"כ.

וכמה צריך לשנות בדיל הטוב והמטיב לדעת הקפ' החיים והאור לצוין צריך לשנות לפחות מלוא לגומי שפחחות משיעור זה אין ריבוי טובה וכן כתוב במנחת יצחק אבל דעת הרב עובדיה שבשתייה כל דהיא יכול לבך הטוב והמטיב שלא מצינו בשם פוסק קדמוני לחלק בנסיבות השתייה,

והאם צריך דוקא בשעת הסעודה או גם ששותה בלי טעודה הנה הרמ"א בסימן קע"ה סעיף ה' כתוב, שאם היו מסובין לשנות לא אכילה, אחד מביך לכולם ברכות הטוב והמטיב. מוכח מדבריו שאף שלא בשעת הסעודה מברכים הטוב והמטיב. וכן כתוב במ"ב שם ס'ק ב'. ואנמנם יש שרצו להזכיר שאין ברך ברכות הטוב והמטיב אלא בתוך הסעודה, מדברי רשי"י בברכות נ"ט ע"ב ד"ה שניין יין, שכתב שם, שתה יין בסעודה והביאו לו יין אחר טוב מן הראשון וכו'. והוכיחו דברענן דוקא בסעודה, דאל"כ למה כתוב רשי"י הביאו לו בסעודה, אין מקום לחוש כאן לפסק ברכות להקל, ומברך הטוב והמטיב אף שלא בתוך הסעודה כי' האור לציון, אלומ דעת הרב עובדיה ועוד אחרים שדווקא שהיו מסובים בסעודה אבל לשנות בלי טעודה והי ספק ברכות להקל ולא מביך,

ואם נגמר הין הראשון והביאו עוד יין סוג אחר יש בזה מחולקת דעת השו"ע בבית יוסף וכן כתוב הרמ"א שאיפלו כשנגמר הין הראשון ושותה עכשו מהיין השוני מברכ הטוב והמטיב, אולם דעת הראב"ד והרבד"ז שיברך רק בזמן שיש לפניו גם מהיין הראשון שהוא פירוש הברכה הטוב זה הין הראשון והמטיב זה הין השני כן כתוב המ"א וכן פסק המ"ב ועוד אחרים ולכן פסק בחזון עובדיה שלא יברך מחתמת ספק ברכות להקל,

והאם צריך שהיין השני יהיה יותר טוב מהתראשון, הבאנו לעמלה מהב"י שהוא מחולקת ראשונים ומונן בשו"ע פסק שאיפלו איננו יודע אם השוני טוב מהתראשון מברכ הטוב והמטיב, וכן פסק בחזון עובדיה אולם כיוון שהוא מחולקת הראשונים כתבו כמה אחרים שלא יברך עד שידע בדאות שהיין השני משובח מן הראשון.

לטיכום: אלו התנאים לבך הטוב והמטיב לכ"ע, בירך בופה"ג על יין (ולא על מיץ ענבים ולא יין מבושל), בעת סעודות פת, ששועד עם בני ביתו או אורחים, או בקידוש שלפני הסעודה, ושתה ממנה רביעית או מלא לגומי (דעת הרב עובדיה אףלו שתה מעט), וגם המשובים על שלחנו שתו מין זה (ולכל הפחות אחת מהם), ובשעה זו עדין לא היה הין השני על השלחן, אבל ידעוшибיאו עוד יין בהמשך הסעודה, והיה בדעתם לשנות מהיין שיביאו לפניים בהמשך הסעודה (ולכן אין צריך לבך בופה"ג על היין שבפניים אח"כ). ואח"כ בהמשך הסעודה, בעוד שהיין הראשון עדין לפניים על השלחן (ולא נגמרה כל תכולתו) הביאו לפניים הין המשובח יותר מהיין שתו בתחליה, ויש בו כדי שתיתת מלא לגומי לכל הפחות לשנים מהמשובים, אז יברכו לפני שתייתם ברכות אתה ה' אמרה הטוב והמטיב.

מתי מברכים הטוב והמטיב על יין שני

בביה יוסף סימן קעה הביא את המקור לדין בפרק הרואה (נת): אמר رب يوسف בר אבא אמר רבי יוחנן אף על פי שעיל שניין יין אין צריך לבך אבל אומר בריך הטוב והמטיב ופירש רשי" שתה יין בסעודה והביאו לו יין אחר טוב מן הראשון ממשמע מדבריו דוקא כשהשני משובח מן הראשון וכן פירש רשב"ם בפרק ערבי פסחים (קא. ד"ה אחד שניין) ושם כתבו התוספות (ד"ה שניין יין) וכן ממשמע בירושלמי דסוף פרק כיצד מברכין (ה"ח) דקאמרABA בר רב הונא אמר יין חדש וישו ציריך לבך דמשמע דלפי שהישן טוב מן החדש צריך לבך אבל שניין יין סתם אין צריך לבך כיון שאין ידוע שהשני משובח מיהו עובדא דבר הכי פיליג דקאמר דעל כל חבית וחבית מברכ הטוב ממשמע בכל עניין אפילו מטהבא לבישא מיהו יש לדוחות שהיה מביך לפי שתה לא היה מכיר אבל אם ידוע שהשני גרוע לא, ונראה דאיפלו השני גרוע יותר מדאי שאין יכולם לשנותו אלא מדווק. היה האחרון גרוע ותיר מדאי שאין יכולם לשנותו אלא מדווק. ובפרק הרואה (ד"ה הטוב והמטיב) כתבו שכן דעת רבינו תם דאיפלו אין האחרון חשוב מברך דעל ריבוי ינונות מברך ובלבד שלא מדקאמר רבי על כל חבית שהיא פותח היה מברכ הטוב והמטיב ומשמע דלא קפיד אם האחרון משובח אם לאו אף על גב דישן יידרך בסוף מכל מקום נימא דרב פיליג עליה וכו', והمرדי כי בפרק עורי פסחים (לה): כתוב סברות אלו כמו שכתבותיהם בשם התוספות וכתבו לדבורי רבינו תם יין לבן מברכ הטוב והמטיב איפלו גרוע הרבה יותר מן הראשון לפי שתה בא ריא לוג' יותרמן מן הראשון והרמב"ם כתוב בפ"ד מהלכות ברכות (ה"ט) היו מסובין לשנות יין ובآلיהם מין יין אחר כגון שהיו שותים אדום והביאו שחזר או ישן והביאו חדש אינם צריכים לבך ברכות הין פעם שנייה אבל מברכין הטוב והמטיב ונראה מדבריו שדווקא כשהשני ממין אחר הוא מברכ הטוב והמטיב אבל אם שנייהם ממין אחד אף על פי שהשני משובח מן הראשון איינו מברכ הטוב והמטיב והיכא שהשני ממין אחר והוא גרוע מן הראשון כתבו הגהות (ימייניות זאת ו') דמשמע מדבריו דמברך: וכותוב בתרומות הדשן (ס' לד) דכיוון דפלוגתא דרכותה היא אין לבך אל אם כן הוא משובח מן הראשון ולענין הלכה סוגין דעלמא לבך על כל שניין יין כל שאינו ידוע שהאחרון גרוע מהראשון כי' לשון ב"י).

כתב השולחן ערוך סימן קע"ה סעיף א' הביאו להם יין אחר, אינו מברכ בפה"ג, אבל מברכ עליו הטוב והמטיב. הaga: אף על גב שאין לו עוד מן הראשון (ב"י) ולא דוקא הביאו להם מחדש, אלא ה"ה אם היה להם מתחילה שתי יינות, מברכין על הב' הטוב והמטיב. הaga: ודוקא שלא היה לפניו יחד כשבירך בפה"ג, אבל היה ביחיד א"צ לבך אלא בפה"ג, כמו שירבאר סעיף ג' (ב"י).

ובמשנה ברורה כתוב, הטוב והמטיב - מברכ אותה בשם ומלכות והוא הודהה על ריבוי הין שנזדמן לו [ועוד כתבו הספרים טעם לנושך זה כי ידוע שהאדם צריך לפחות בתעוגי העולם וין הלא מביא לידי שמחה ויכול לבוא לידי קלות ראש לכך סידרו נסח זה של הטוב והמטיב שידוע שברכת הטוב והמטיב שבבחמץ"ז תקנו על

"הלוּ אָחָד"

שבת שלום.
אנחנו נמצאים בשבת פרשת חותק . הנושא המרכזי של הפרשה זהה
שננקן לפרש את השם של ה הוא פרשת פרה אדומה .
מדרש רבה מתחילה את דבריו בפרשת זאת בincipit מספר איוב פרק
יב' שם כתוב כך: "מי יתן טהור מטמא? לו אחדי!"

כלומר יש כאן דבר מופלא . אנחנו מכירים את הכלל שככל היוצא מן
הטמא טמא וכל היוצא מן הטהור טהור . זה כלל כל כך חזק עד שלחוז"ל
היה פשוט שפירה שלידה מכין חמוץ, ככלומר עם אוזניים גודלות ועם
נעירה חמורית הוא טהור ואפשר לאכלו, ולמה? כי הוא יצא מפירה
טהורה . לעומת זאת החמורה שלילדתה מכין פרה הגועה ב"מ...". פרתי היא

לא כשרה כי היא יצאה לעולם מבטנה של חמורה!
עוד לנו מה שכתב האבן עזרא בסוף מגילת רות
שרובי הבנים ידמו לאבות! ועל כן מובנת לנו
הפליאה של איוב הצדיק, מי יתן טהור מטמא?
כלומר איך אפשר להסביר מיציאות של ניגודים כל
כך גדולים כמו אברהם אבינו ותרח אביו או חזקיה
המלך הצדיק שנולד ממך רשות כמו אחוי .

וחוז"ל לא נעצרו והסיפו לרשותה את מרדכי הצדיק
שיצא משמעי בן גירא ומהשיכו להבין את יציאת עם
ישראל מאומות העולם ואיפלו את הגליו של עולם
הבא שהוא כמו נולד מעולם זהה שקדם לו!!!
אנחנו יכולים לפטור את כל התמיוחות במשיכת כתף
ובאמרה שאלה הם יוצאים מן הכלל! את זה אנחנו
מכירים טוב . מקרים יוצאים מן הכלל . או בקיצור .
אלו היו ניסים .

אבל חוז"ל כנראה לא חשבו כך . הם בלי ספק האמינו
בניסים . הכלול בחיים הוא נס . אבל לנס יש אבא .
כלומר הסבר והבנה לתהיליך של היוצריםו . הוא לא
יצא מהhogengel עם נבות על כתפו והתחילה להכות בני
אדם . גם לא להיפך . אריה לא יצא ממייר והלך
לבית המדרש . וכך גם המתליא פליה בראותם
את אברהם אבינו עם הטלית והתפילה הולך לבית
הכנסת , בעוד שהאריה ידוע לכלום מי היה תרחabi
אברהם .

הם ראו בזה נתינה! מישחו חיב לטעם מאחרוי
טהיליך זה . לכן איוב שאל מי יתן טהור מטמא .
למי שהזה קראנו אבא! הם היו בטוחים שיש כן
השגחה מיחדת הבונה את הבנים בבית אבותיהם
ואיפלו אם האב הוא תרח . ואם דברי לא ישמעו
כנועזים בלי בסיס ולא יחשדו כי ששתית משקה
חריף וכן כתבתי מה שכתבתני , והיית מושיף ואומר

שדזוקא בבית תרח גדל אברהם אבינו . אם תרוח לא היה אביו הוא עצמו
לא היה אברהם אבינו!
זהו הכוון אליו חותר השיעור שלנו היום להציג . איוב התם והישר הריא
אלוקים וסר מרע הוא זה שעורר את השאלה בכותבו בספרו את
השאלה הענקית "מי יתן טהור מטמא?" והוא גם הנוטן את התשובה -
"לו אחדי!"

אבל בטרם נצלול ל עמוקה הנושא המופלא כל כך , הנושא האוסף בדרכו
כאילו בדרך אגב את מה שחז"ל ידעו שיש לקב"ה מחלוקת מיוחדת
העוסקת בדבר מופלא של הבאת צדיקים לעולם דזוקא מהווים לא
צדיקים . כדוגמת נבזראדן שניה גור צדק, או בני בניו של סיירה,
ונושא עלל בני בניו של המכון ידעו חוז"ל למור שהם למדו תורה בבני ברק!!
שבת ק' - "משור חסדר ליזדר אל-קנא ונוקם" וככלaura מה הקשר בין
מידת קנא ונוקם להנאה של חסד? והוא השתמש בפסוק "ישמח צדיק
כייזה נקם פעמי ירחץ בדם הרשע" והסביר שכאשר בניו של הרשע

חוורים אל דרך האמת זאת היא נקמת הצדיק המשמחת את לבו! לפני
שנצלול במים העמוקים המשכרים האלה נבדוק איך חברו חז"ל את
הפסוק שלא איוב לפרשת השבוע ואשר על כן בעל המדרש התחיל את
מדרשי הפרשה דזוקא בפסוק זה?
כאן יתחיל השיעור של שבת קודש זאת .
א.

פרשת השבוע מבט מלמעלה היא פטרה של מות! אפשר לקרוא להז
חלופי ממשמרות, זאת הגדירה עידינה יותר, בעזר בן אהרון יחיליך את
אהרון הכהן הגדול, אבל באמת הפרשה עוסקת במות . מרים מתה .
אהרון מת . משה רכינו נרמזו על מותו המתקרב בעקבות חטא מי מריבה .
וכאילו בדרך אגב ננסים לפרשנה נחשם שופטים אשר יכו בעם .

הקדמה לפרשנה זאת נותנת לנו התורה את פרשת
פרה אדומה . היא הפרשה של תיקה על עצמה
להתיחס לנושא המות לא כל סוף פסק אלא
כל תחנה בחיים שבנוי אדם חייבים לעבור דרכה
אבל גם לצאת ממנה לא סימני נכות! המות הוא
אכן תומאה ולא סתם תומאה אלא המפגש עם אבי
אבות הטומאה!

אבל בעוד אמות העולם וגו' - כנראה - השטן
רואות במוות סוף פסק וכמו כניסה לדרך לא
מושצ'ה, ולכן הם לא מבינים את הפרשה הזאת . הנה
התורה הקדושה אינה חושבתך וראייה יכולה
להסתכם עמו זה . בעצם היא מرمזת דזוקא כאן על
תחיית המתים שוגם עליה כתוב בביבא "חזקאל" "הנה
אנכי פותח את קברותיכם ונורקתי עלייכם מים
טהוריים וחיתומים!"

זהו רמז לעתיד לבוא . אבל התורה מדברת בזמן
הווה וממחשת דרכו להזיר אדם חי שנפגע מפגש
עם המות לחים ומוצאת את המסלול הנקיון פרה
אדומה! אולי הדרכו עצמה נראה מוזרה - לפחות
לפני העיון . אבל גם בלי להבין את הדרכו הנה לנו
בשורנה נפלאה . יש אפשרות להטהר מטומאת מות!
דרך היצורף של אפר פרה אדומה עם מים חיים
tabo' ישועה לנפשות נcabot .

הצירוף הוא קרייטי . הרכחי . ורק באמצעותו
מתרחש מה שאפשר לקרוא נס אם לא בתחום
המתים . הטומאה כמו נעלמת ובמקומה מתגלית
טהרה . הטומאה מתגלית כזמנית והטהרה נצחית!
על סיפור זה הביאו חז"ל את הפסוק שכותב מחבר
ספר איוב "מי יתן טהור מטמא?" ? ככלומר איך
בעקבות ההתחברות של אדם חי עם טומאה תוכל
לבוא ההתאחדות מוחדשת עם טהרה .

איוב שאל וגם ענה - לו אחדי? וחוז"ל הרחיבו את דבריו וכותבו "מי עשה
כן מי ציהו כן הלו איחדיו של עולם" והוא הקב"ה . רעיון זה יכול להזיר
אותנו לפסק שתורתה כתבה בפרשת בראשית בסיום הכתיבה למעשי
ימים ראשונים "יווי ערב ויהי בוקר יום אחד" ככלומר למות שלעניןם שלנו
מתגלות שתי תമונות, האחת של ערב והאחת של בוקר והן כל כך שונות
זו מזו בכלל זה וזה היה יומ אחדי !

ב.

כלומר שאצל יהיזו של עולם אין שני דברים . אין ערב וגם בוקר אלא יש
רק יום אחד . נכון לנו רואים כפילות ומוכרחים לחשב שהכפילות
היא גם בראיה אלוקית אבל מאחרוי זה נি�צב ה"הלוּ אָחָד?" ? יהיזו של
עולם? אצלו אין כפילותות . אצלו אין סתיות . ולכן אצלו אין רשיים
הנקראים בלשון עדינה ערב ואין גם רק צדיקים הנקראים בלשון יפה
בוקר אלא יש אחדי!

בתוך ה"אחדי" תרח ואברהם הם אחדי . ויכול להיות שכמו שהבוקר נולד
במחשכי הערב ובגללו, כך אברהם 'נולד בחושך שהביא תרח לעולם !

"איוב התם והישר"

הירא אלוקים וסר

מרע הוא זה

שעורר את

השאלה בכותבו

בספרו את השאלה

הענקית "מי יתן

טהדור מטמא?"?

והוא גם הנוטן את

התשובה – "הלוּ

אחד"

של החושך ודוקא ממנו החלה זריחת האור . הסוד טמונה "אחד". הוא ייחדיו של עולם הוא הקב"ה . ולכן הם רואו את יציאתו לאור של עם ישראל כיציאה מתרוך אומות העולם . ויש בזה האראה חדשנית על התפילה בין מיטים טובים "אתה בחורתנו מכל העמים " כיילו עם ישראל הוא ההשלה של אומות העולם כמו שאברהם א' הוא השלה של אדם הראשון . נראתה שזה בלא זה אי אפשר .

וכך גם עולם הבא הוא תוצאה של עולם זהה . האור מתרוך החושך היהת גם ברירת העולם שהיתה במצוות שבת ברגע של גבר החושך שאז הקב"ה לקח שני אבני הקישם זו בזו ועל הניצוץ שייצא מהם הוא בירך בורא מאורי האש ויצא לאור המאמר הראשון של עשרה מאמרות והוא "ויאמר א' ידי אור וידי אור ". שיעור זה נתערבה בהכנתו שתיתין ר' ובציריך לקרוא אותו יותר מפעם אחת .

שבת שלום לכל המתפללים בבתי הכנסת בהר שמואל ולהחברים המקשיבים לקולך די בכל אתר ואטר .

לפי הרעיון של התורה הקדושה תמיד הלילה קודם ליום ! היום הולך אחר הלילה . והלילה הוא כמו היריון המקדים את הלילה . לכן בלילה חושך ולכן הקב"ה הפיל תרדמה על אדם הראשון לפני שיצאה חווה לאויר העולם : כלומר שחווה נולדה בעקבות החושך שהשתורן כשהקב"ה הפיל תרדמה על אדם הראשון !

אצל הגאים זה לאvr . להיפך הלילה הולך אחר היום ואילו הלילה .

ולא רק מה שכבר כתבנו זה עתה הוא נכון , אלא שגם באברהם א' לעולם הוא ביטל את החושך של תרחה ומכו שכתוב על אברהם אבינו מי האיר ממזרח וזה אברהם א' . הוא האיר את העולם וגרכ מהפה בעולם בכיוון של תשובה אל האור הראשון אשר חטא של אדם הראשון החליש אותו עד שבימי דור הפלגה הוא כמעט כבה למגורי .

וכך הייתה - אולי - המחשבה של חז"ל . התקופה הראשונה של העולם הייתה תקופה של אומות העולם שנכנסים תחת ההגדרה של בני נח , ובכל אותן אלפיים שנה שחז"ל קוראים להם שני אלפיות תוהו חיכה הקב"ה לזריחת האור בדמותו של אברהם א' . נראתה שתורה היה שיאו

מעשה שהיר...

יצא לאור בשנים תרכ"ד 1864 - תרכ"ו 1866 פרסם גם מחקרים על כתור ארם צובא וכן על כתבי-יד אחרים של התורה והמקרא . בספרו היה הרב ספר מהראשונים להעיר את תשומת לבו של העולם היהודי על קיומם ומצבם של היהודים באתיופיה ואף של יהודי המזרח הרחוק .

בירושלים המשיך להתעניין ביודי תימן , ובהישמע דבר משיח השקר , שוכר כחיל , שקס בתימן , כתב איגרת

שבהזהיר את היהודי תימן מפניו . בשנים 1865 ו-1873 יצא לשני מסעות נוספים , באירופה ובצפון אפריקה . כמו כן פרסם תשובה בשם עדות ביהוסף בנושא עזובונו של הגבר ניסים שמאמא . אחד מגילויו המשמעותיים ביותר היה אודות הגניזה העתיקה בקהיר , שעליה דבר בספרו . בעקבות הפרטום החלו חוקרים לפקס את הגניזה ולהקgor את ממצאיה .

בשנות 1883-1885 סייע להדפס בירושלים את הספר "חמדת ימים" מאית גדול משוריין תימן ר' שלום שבזי ואף הוסיף לו הקדמה .

נפטר בו-בתוכו התרמה"ה 1885 מושב ابن ספר בהרי ירושלים קרי עלי שמו .

באוטה העת . נישא לבתו של ר' שלמה זלמן הכהן , בתחילת היה מלמד בתלמידו תורה של עדת הפרוושים ואחר כך סופר העדה וכן מזכיר עדת הפרוושים בירושליםים . באותה עת כתב שירים לכבוד נדבינים ואורחים מכובדים שבקרו בארץ ישראל , כך למשל פרטם בשנת 1854 את השיר 'כנג' רננים' לכבודו של משה מונטיפיורי . פרסם מאמרים רבים בעיתון 'הלבנון' שהוציא לאור חתנו יהיאל בריל , בפרט בענייני אטרוגים .

בשנת 1859 נשלח כשד"ר להודו ולאוסטרליה על מנת לגייס כספים לבניית בית הכנסת החורבה על שם רבי יהודה החסיד בירושלים . במסעו לאוסטרליה והודו נאלץ לעبور בתימן שכן הורד מהאוניה מפני שכספו נשדד המסע ועקב כך פגש ביהודי תימן . במיוחד התרשם מיהודי תימן אשר שכנו בפנים הארץ . הוא בקר גם באינדונזיה שהיתה אז תחת שלטון הולמי וגם שם פגש יהודים . בהודו פגש בקהילה בני ישראל (היהודים) וכותב עליהם רבות כולל על שושלת נשיאי הקהילה ומשפחתו של דאדא קמודון .

כחזר מאוסטרליה דרך עדן בשנת 1864 אסף חמור על היהודים אלו וכותב את ספרו 'בן ספר' על מסעו לתימן והקילה היהודית שם . בספר זה אשר

רבי יעקב הלווי ספר

(ו' תמוז)

רבי יעקב ספר נולד באשמיאני שבאי מפריה הרוסית (כיום בבלארוס) ועלה לארץ ישראל כילד עם משפחתו בשנת 1832 . הוריו שהיו מעדת הפרוושים התיישבו בצעפת . תור חדש מת אביו ושנה לאחר מכן מתה אמו . בהיותו בן 12 היה עד ראייה להתנפלוות של ערבי הגליל על יהודי צפת בסיוון ה'תקצ"ד . 1834 . יעקב רעיית האדמה שהתחוללה בצעפת בשנת 1837 עבר לירושלים . למד בישיבותה של ירושלים

מראה עין במראה של איסור

יש ביום הרבה מוצריים שיש בהם חשש מראית עין. כגון, גבינה סינטטית שנראית כאילו היא גבינה ולאוכלה עם בשר. וכן ההיפר בשול טופו וכדומה לאוכלו עם חלב. ואני מתייחס לנפש האוכלת שאולי אין בזה טעם יפה. ואולי סתם חצי תאותו של האוכל, כאילו אוכל בשול חלב. ועיין בगמ' חולין (דף ק"ט. יובא חלקו להלן) במעשה דילתה אשתו של רב נחמן אמר כל אסור לנו רחמנא שרא לן כוותיה. אלא כאן אנו דנים אם אין אסור ממשם מראית עין שככל שאסרו חכמים, אפלו בחדרי חדרים. יותר מזה יש ביום דמיי בשול חלב כמו בורגර עם גבינה סינטטי, והאם מותר לאוכלו. (ומה庵ת הקצור מהגלי, אתחיל מדברי הפסוקים בהלכה) הנה הרמ"א (יוז"ד סימן פ"ז סעיף ג') התיר לבשל עוף בחולב שקדמים ממשום ששסר שאייסור מראית עין אין איסור דאוריתא. אבל באיסור דרבנן אין בו ממשם מראית עין. רק עוף בחולב שאין אסור אלא מדרבן מותר להניחו בחולב שקדמים. ועיין (שם) בדברי הש"ר והט"ז שהביאו ראיות דאף באיסורים דרבנן אמרין איסור מראית עין, כגון בהמה לא תצא בזוג שבצואורה דינהה שהולך למוכרה ואיסור מוקה וממכור אסור מדרבן. (מסכת שבת דף ס"ד):

אומנם דעת רבים מהפוסקים להתריר בדברים האסורים ממשם מראית עין מדרבן מכל מיני טعمים. כמו"ש הפרי חדש (שם סק"ז) שאין לנו להוסיף גזרות חדשות על אלו שהוזכרו בתלמוד, דאל"כ אין לדבר סוף. ועיין עוד בספר קרתי ופלתי (שם סק"ז) דס"ל שחולב שקדמים אינו חלב כלל אלא מי פירות. וכן זה דומה למה שאסרו חז"ל (מס' קריתות דף כ"א): לדם דגים המכונס בכלוי, שהוא באמת דם, מה שאין כן לגבי חלב שקדמים, שלא מפני מראו הלבן נקראו חלב. והוא הדין לגבי חלב סוויה או מלכון קפה שמוטר לשתו עם בשר. ג. ועוד עיין بما שכתב הרא"ש (מס' נדה פרק ט' סימן ז') שאיסור מראית עין אין אלא בדבר שאיןמצו, שיש מקום לחושש שעובר על איסור, אבל אם הואמצו, אין מקום לחושש.

והרא"ש הביא דוגמה גבי מה שאסרו חז"ל לתפור בגדי צמר או פשתן בחוט משי, ממשם שנראה כגבד כלאים. והאיסור היה רק בזמנם שלא היה המשימצו, אבל עכשו שמצו וכולם מכרים בו, אין חשש למראית עין. וכן יש שהתריר לtagon קציצות בשול עם בצל טחון הדומה לחמאה, מפני שמאלול זה נפוץ. וכן נהגים להשתמש בפסח בкамץ מצה לטיגון ובישול, ואין חושים מפני מראית עין. והוא הדין בחולב סינטטי או גלידה מחלב סינטטי שמצוים מאוד.

ועוד כדי לעני כמאה ועשרים שנה כשהמציאו את המרגירינה, היו פוסקים שאמרו שכשאוכלים מרגירינה בארוחהبشرית, צריך לשים את המרגירינה עם העטיפה שלה, בדומה לחולב שקדמים (וכ"כ בפיירשו מצדמת דוד על קיזור ש"ע מהרב דוד פלדמן סי' לח סע).

טו). ועכשו כולם יודעים על מרגירינה, שניצל סוויה, חלב פרווה וכו'. וע"ע בשו"ת ייחוה דעת (חلك ג' סימן נ"ט) שモותר לשות חלב סינטטי או לאכול גלידה מחלב סינטטי אחריו ארוחהبشرית. והביא כמה טעמים בהתריר, ויש לומר שם שהרב דבר שם בשתי אחורי אכילת בשר, ואני ביחיד בשר וחלב. ובכחאי גוינו לכארה אין נראה כ"כ האיסור. אבל בענינו שאירי שאוכל את "הבשר" עם "הגבינה" ביחד, לכארה היה הצד לאסור מדין מראית עין.

אומנם גם בזה מעיקר הדין יש להתריר, ממשם שהרי הרמ"א התיר לבשל במראית עין כשמניח שקדמים וניכר שאינו חלב. כמו"ש לעיל. ואף לדברי הש"ר והט"ז שאסרו גם לבשלם יחד, שזהו עיקר האיסור גם לשיטות כל האיסור אינו אלא לבשלם יחד, שזהו עיקר האיסור מהתורה. אבל בלי בישול שעתمد האיסור הוא מדרבן מותר לאכול בשול עם חלב שקדמים בלי היכר. וכך שהש"ר בסתמו הביא שיטות אחרות האוסרות לאכול גם בשול עוף בחולב שקדמים בלי היכר, שאפילו באיסור דרבנן חושים למראית עין וכלל אין להתריר לאכול בשול עם חלב שקדמים בלי היכר. מכל מקום נטשטת ההלכה לסמור על דברי הרמ"א, כדעת שאר האחוריים שהתריר. וע"ע בספר דרכיו תשובה (על הרמ"א סעיף ג') שהביא בשם כמה פוסקים שהצריכו לעשות היכר גם כשמוחדים מריהה עשויה קציצ' ביצים הדומה לגבינה המוגשת בסעודהبشرית על ידי זה שיניח קליפות ביצים ליד המריחה. ומפוסקים אלה נראה שככל מריחה הדומה במראהו למರחה חלבית שאוכלים אותו עם בשר, יש לעשות היכר ממשם מראית עין, ביחס לשאוכלים בפרטיה בסעודות גדולות, בזודאי צריך לרבים שיש נהגים היכר, ויוצא אפוא שגם מריחה מרגירינה צריך היכר כלשהוא שהוא אין מරח חלב. ולכאורה לפי זה שאוכל דבר שנראה בשול עם גבינה צrisk שיעשה היכר זהה, שלא נראה כעונה איסור.

וכן בכל דבר שנראה כאיסור, אם אין ידוע הדבר לרבים. יש להזגיש לרואים כך. אין לו לעשה להאות דבר התמורה לרבים. ויש להזגיש לרואים כי הדבר הוא בהחלט.

מכל מקום בתחלת דברינו כתבנו כי מה העני לאכול דבר הנראה לבשר עם חלב? וכי תקפו יצרו לאכול בשול עם חלב? ישה מה שהביאו הגמ' במסכת חולין במשמעותה דיללתא ששאלת לרב נחמן, ולתועלת ה"נתתקפים" אבאי שוב דברי הגמ' "בתרגום חופשי" שאלתilitא את רב נחמן. "כל מה שאסורה התורה, ההירה לנו דבר כמו שהוא יכול שטעמו בטעם הדבר האיסור אסור לנו דם, אך מותר לנו כבד. ואסור לנו נדה, אך מותר לנו אשה בזמן ימי טהור. (זה הגיון של דבר) אסור לנו נדה, אך מותר לנו חלב של היה. אסור לנו לאכול חלב של בהמה, אך מותר לנו חלב של היה. אסור לנו לאכול בשול חזרה, אך מותר לנו לאכול את מוחו של דג השיבוטה. אסור לנו לאכול עוף ששמו גירוטא, אך מותר לנו לשון של דג ששמו כווארה. (ומאן דלא נרגע יצרייה עיין שם בהמשך) ולסתום שאלתא יلتא את רב נחמן, מהו הדבר שモותר בטעם בטעם בשול חלב והאיסורים באכילה? והשיב לה רב נחמן שעתני היפה יש טעם לשול בשול שנותבש בשול. סוף דבר מי שירוצה באמת לטעם טעם בשול בשול, ולא לחשוב שאוכל בשול בשול לא ייחפש דרכיהם סינטטיות לאכול. אלא יקח דברי רב נחמן ויקח את הכלול של בהמה (אפשר לשאל את הקצב, לא מצוי הרבה באיטליה, כנראה אין הרבה שרצוים להריגיש טעם בשול. וכמובנשיהה בהכשר חלק, "שלא יבוא שכוו בהפסדו") ויצלה אותו על האש. עוד דבר קודם הצליה יעבור על דיני צליית כחל והתבאר דיןיו בשו"ע. (סימן צ.)

שמירת הלשון - למחש ולהאמין

הקדמה: איתתא בחז"ל, אף שאסור לקלל לשון הרע להורייד עורך חברו, מ"מ למיחס ליה מביע^(א). לא בלבד שמותר למיחס, אלא פעמים גם מצוה למיחס כדי להגן על עצמו,ומי שהחמיר בעצמו ועי'ז בא לידי סכנה בגל שלא הגין על עצמו, דמיו בראשו^(ב). ולפעמים מותר גם להאמין, וכדלקמן בטזרה י"ט.

למייחש להה מייבע: בענין הגדר של "מייחש", כתוב החפץ חיים וז"ל צריך לקלבל את הדבר בדרך חשש בעליםא, היינו רק כדי לשמרו את עצמו שלא יגיע לו היזק על ידו, ולא יהיה זה הדבר אפיו בגדר ספק, דמעמידין לאדם בחוקת כשרות כיו', כי לא נגרע ערכו בעניינו על ידי הלשנה בשא לשוט דבר, רק שה תורה החרה לחוש ללשינה בישא לעניין לשמרו את עצמו ואת אחרים ממנו עכ' ⁽³⁾. היזא מזה, השומע לשון הרע על חבריו, יש לו לחוש לנווה בזיהוות כדי להגן מפני חבריו, ואף שיתכן שיגיע לחבירו צער מהמת זה, מ"מ התורה החרה להגן על עצמו בדרך חשש בעליםא. ואך שהוכרת לעשות פעולות שלאגנה נגידו, מ"מ כתוב החפ"ח ש"לא נגרע ערכו בעניינו", דהינו שאסור להאמין בלבו לשונא אותו, וכן אסור להזק או לביש אותו, וכן אסור למונע ממנה שום טוביה שמהובייב להיטיב לו מן הדין (כמו לכל ישראל כשר) ⁽⁴⁾. ועוד, הא שהתריר לחוש הוא ורק כדי להגן על עצמו, אבל סתם לחוש ללשינה בישא בעלי שם תועלה של הגנה, אסור ⁽⁵⁾.

מתני מותר להאמין: מותר להאמין ב' עדים המעידים ב"ב' (אבל לא מחוץ לב"ד^(ז)). וכן מותר להאמין לאדם המשפר על עצמו^(ח). וכן מותר להאמין כל סיפורו על אדם שאינו בכלל עמיתך, שאין דיני הילכות לשון הרע שיר עלייהם (ח). ופועמים מותר להאמין על ד"ז סברא חזקה. אמנם, בהלכה לא מחייב אלא ב' סברות שמשמעותו וחוקות דינם של דיניהם מותר להאמין, והם הסברות של "ミילתא דעתך לאגדו", ו"דברים נכרים", וכדומה.

AMILTA DUBBIKI L'AGGLIO: כל הוא בגמ', מילטה דעבידי לאיגלווי לא משקיין אינשׁי^(ז). וכותב החפ"ח, שהיינו דזוקא במקורה שעבידי מאד לאיגלווי השקר, דהיינו שיכול לברר בחאלט אם הוא שקרן או לא, ואין לו דרך לחוזר ולבדар כוונתו באופן שאינו שקר גמור^(ח). אבל אם יש שום דרך שהוא יכול להסביר את דבריו, למשל שהוא יכול לומר "טעית", או "כך שמעתית", או במקורה שתליו בהשערה והוא יכול לטעון "כך דעתך", וכל כיוצא בזה, אסור להאמינו ^(אי). וכן אם יש שום צד שהמספר לא הבין את העובדות של הספר שראה,

מ"מ' בלי תועלת אסור להtotות איזו לשומו לשון הרע זה.
דברים הניכרים: מוכח מהגמר^(ד) שモתר להאמין לשון הרע על ידי "דברים הניכרים"^(ד). דברים הניכרים, היינו שיודע בעצמו עובדות אחרות הנוגעות ממש למה שמספרו עליו, שאיפילו בלי מה ששמעו עליו היה נהיה לומר שזה מה שקרה (והסיפורו ששמעו הוא כעין מכח בפטיש). [לדוגמא, מותר להאמין על מי שמדובר בעבירה, שעבר בה עוד הפעם^(ט)]. כתוב החפץ חים חמשה תנאים בנווג לא"ד **דברים הניכרים**^(ט), ואלו הן: א) אין צד לדון אותוLOCUTUS:
 הסוגיא של **"דברים הניכרים"** נוגע דווקא בסיפור של עבירה שאין במה לדונו לצד זכות. שהרי אם יש במאן לדונו לפחות זכות, שפיר אסור להאמין להוריד עריכו, שהרי מחייב לדונו לפחות לכך וכמו הרואה עצמו^(ט). ב) **דברים ניכרים** ממש: דווקא אם יש בדברים הניכרים ממש, שנוגע לעבירה זו שמספרו לו עליון, לאפוני אם רשות ניבר קצת^(ט). ג) שראה בעצמו: דווקא אם ראה את

בדברים הניכרים בעצמו, לאפקוי אם שמע הדברים הניכרים מאחר, שאין
שםעה זו מועילה כלום יותר מאשר שמיית לשון הרע^(ט). (ד) שייהי
תוועלת: דוקא שייהי לו לתועלת, דאל"כ הרי אסור להטוט אונזנו לשמעו
הסיפור^(ב). (ה) רק להאמין בלבו: כל זה אינו מועיל אלא להאמין בלבו (לשנוא
אותו מלחמת עברינו), אבל לא לעשות שום פעולה/agorah הפסד לחבירו^(ג).

стерבות אחרות: חז"מ מסבירות של "ミילתא דעבדי לאגלוויי" ו"דברים ניגניריים", אסור להאמין לשון הרע ע"י שום סברות אחרות^(ח). לדוגמא, גיטור להאמין אפילו לשנים המספרים (אא"כ מעמידים בב"ד)⁽⁹⁾. וכן אסור להאמין אפילו אם המספר "מאמין לו כי תרי" (אפילו אבוי או אשוט)⁽¹⁰⁾. וכן אסור להאמין אפילו אם מסיח לפ' תומן⁽¹¹⁾. וכן אסור להאמין אפילו אם במספר סייף הלשון הרע בפני האדם הנידון (אא"כ האדם מודה בהדייא טלייפר שנאמר לעיל)⁽¹²⁾. וכן אסור להאמין אפילו אם המספר כולל את עצמו (הרייוו)⁽¹³⁾.

וחומר לזרמים רק העובdotות אבל לא הפירוש: יש שני חלקים לכל סיפורו: חלק ג', העובdotות (המציאות מה שקרה). חלק ב', הפירוש של העובdotות (שותלו עייני המפרש). "דברים הנכונים" ימייל תא דעבידי לאגלוויי" מועלין להאמין בעובdotות, אבל איןנו נוגע כלל לעניין הפירוש של העובdotות. לכן, אף במרקחה שמצוור להאמין לעובdotות, אין מותר להאמין פירוש של גנאי. רק בסיפור של העשרה עבירה שאין בהמה לדון אותו לכף זכות, שבזה עי' שמצוור להאמין בעובdotו. ממילא מותר להאמין לגנאי, שהרי הפירוש האmittiy כלפי שמיא העובdotות אלו הם לגנאי. [אא"כ יש לדונו לכף זכות, لكن אף אם העובdotות אמתם, מ"מ עדין אסור לגנותו, וכמו הרואה עצמו^(ט).] אבל למשל, לגבי שלילת מעילות, לעולם אין זה גנאי כלפי שמיא, שכן איןנו מועלם שום דברא גיגונתו מהמת זה^(טט).

চিকום: אף השומע לש"ר לתועלת, אסור להאמין להוריד ערכו, אבל ממייחס מבעי. למייחש, הינו לעשות פעולות של הגנה, אבל אסור למונע ומןנו שום טובה מהזוביית בהלהכה. ואינו מותר להאמין בהחלט אלא על ידי (*ג*) שנים ב"ד (*ב*) אדם על עצמו (*ג*) או על מי שאינו בכלל עמיתך. ומותר להאמין גם על ידי סברא חזקה, דה"י (*א*) במילתא דעתידי לאגליי (*ב*) בדברים הניכרים. סברות אלו מוגבלים לפי הגדרות חז"ל וכינ"ל, ולא כפי שבברבות אחרות הנראה בעינינו. ואין להאמין ע"י שום סברות אחרות, אפילו גם (*א*) יש שני מספרים (*ב*) במספר נאמן כבוי תרי (*ג*) במספר מסיח לפי תומו (*ד*) ספר בפני מי שנאמר עליו (*ה*) במספר כולל את עצמו בסיספורה. על כן, כדי ליזהר בתנאים של דברים ניכרים, ובמילתא דעתידי לאגליי, שלא ערבו בהם עוד סברות אחות שבדה מליבו. וגם כל מקום שמותר להאמין, לא יתיר לנו העובדות בלבד, אבל לעולם אסור להאמין פירוש לגנאי חוץ מעבירה שאין בו צד כות, כמו הרואה עצמו.

חزو בני חביבי

התועדות חסידית ע"י הרב
יחיאל קוצ'ר הי"ו

מזל טוב ושמחה
ברית לבן של
הרבי יצחק שרעבי ורעיתו הי"ו
נכד הרבי דוד שרעבי ורעיתו

שיעור תורה

שיעור באור החיימ הקדוש
תהילים ושיעור לנשיות
קבלה שבת לבנות
מתמידים לבנים
בתיה לבנות
תהלים לבנים - תהלים לבנות - שיעורים בהלכה - שיעורים בגמרא - שיעור בזהר - שיעור דף יומי מפורסם בבב' הכנסת

שירותי דת וגמלות חסד

ע"י הרבי חיים ביטון הי"ו רחוב ברकת 15 כל מוצ"ש
אצל משפחתי חדש רחוב תרשיש 7 בשעה 16:45
בזמן הדלקת נרות אצל ר' דוד ירושלמי הי"ו, רחוב נפר 9, ממתוקים והפתעות!
כל ערב עם הרבי יעקב דרשן הי"ו בבב' הכנסת הספדי ממתוקים והפתעות ונחתת אמי"ת!
בבב' הכנסת החסידי בשעה 15:30 על ידי משפחת קוהלי הי"ו לבנות עד כיתה ח'
תהלים לבנים - תהלים לבנות - שיעורים בהלכה - שיעורים בגמרא - שיעור בזהר - שיעור דף יומי מפורסם בבב' הכנסת

لتיאום בעניין טהרה:

שאלות בהלכה וטהרה:

שאלות בהלכה וטהרה:

דיב' תורה בדיב' מונות ושכינים:

גמ"ח תרומות:

גמ"ח רדיוטרים לחימום:

מץ ענבים:

כריית של בריתות:

גמ"ח בלוני גז:

גמ"ח מזוזות:

הצלחה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - אברהם ג'יין
הצלחה, עזרה ראשונה, זמינים 24 שעות ביממה - ח'ים בל'

גמ"ח פלאות לשבת - משפחת פרלמן:

גמ"ח עריסה לתינוק לחודשים ראשונים:

גמ"ח טיטולים מטטרה לע"נ אייל בן זהבה ז'ל, ולרפואת טוהר בת שני שרה

אנצ'זיה ואדים חמימים, לע"ב שמעון בן לאה

அஹות מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פциעות זriskות וכו'):

அஹות מוסמכת לשעת הצורך בשבת (פциעות זriskות וכו'):

גמ"ח כיסאות שלוחנות ומזערנים וgam"ח פלאטה של שבת:

גמ"ח כיסאות שלוחנות, כסאות ג' טפחים, סירים גדולים:

גמ"ח כיסאות שלוחנות מפותת שלוחן וכל הגשה:

גמ"ח מוצצים ובקבוקים:

גמ"ח להמסת אבנים בכלויות, החזרת פרקים למקום, וקיבוע:

מקאן, אנצ'זיה, משאבת חלב ידני/חשמלי לע"נ אסטור בת ג'יה

איסוף וחולקת מזון למשפחות:

גמ"ח מכשיר ניוט וויז WAZE:

HARSHMUEL.COM TASHMA.NET

sharabymail@gmail.com

TEL: 0542002882